

gemeente

Zoetermeer

omnibusenquête 2011

deelrapport flexibel werken

Onderzoek & Statistiek

OMNIBUSENQUETE 2011

Deelrapport: flexibel werken

Februari 2012

Samenstelling rapport:

Josée Boormans, Directie Bedrijfsvoering, afdeling FB/Onderzoek en Statistiek

Enquête-organisatie:

Simon Arndt, Directie Bedrijfsvoering, afdeling FB/Onderzoek en Statistiek

In opdracht van:

Mariëlle Bartels//Rien de Vries, directie Stad, stadsontwikkeling

INHOUDSOPGAVE

	pagina
Samenvatting	5
1. Onderzoeksverantwoording	7
1.1 inleiding	7
1.2 doelstelling	7
1.3 respons	7
1.4 opzet rapport	7
2. FLEXIBEL WERKEN	9
2.1 inleiding	9
2.2 werk en vervoer	9
2.3 werk en flexibiliteit	10
Bijlage 1. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	13
Bijlage 2. Bevolking, steekproef en respons	15
Bijlage 3. Selectie van de vragen uit de omnibussenquête 2011	17

SAMENVATTING

- * *De respons op het deelonderzoek 'flexibel werken' uit de omnibussenquête 2011 bedraagt 63%,*
- * *Tweederde van de respondenten werkt voor één of meer uren per week. Negen van de tien van hen werkt op een vast werkadres waarvan bijna 40% in Zoetermeer.*
- * *Tweederde van de respondenten die buiten Zoetermeer op een vaste werkplek werken gaan daar met de auto naar toe. Iets meer dan een kwart gaat met het openbaar vervoer.*
- * *Van de respondenten met een vaste werkplek buiten Zoetermeer zou 44% ook geheel of gedeeltelijk buiten hun vaste werkplek kunnen werken. Tweederde van hen zou in dat geval het liefst vanuit huis werken. Eén op de vijf respondenten zou eventueel ook vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer willen werken. Een kantoorlocatie in het Stadshart heeft daarbij de voorkeur.*

1

ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 inleiding

In september/oktober 2011 is in Zoetermeer de jaarlijkse omnibussenquête gehouden. In deze enquête worden over uiteenlopende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Eén van de onderwerpen in de omnibussenquête is het onderwerp 'flexibel werken'.

1.2 doelstelling

Doel van het onderzoek is uitspraken te kunnen doen over:

- de flexibiliteit die werkenden hebben om hun werk geheel of gedeeltelijk buiten hun vaste werkplek te kunnen doen
- hun voorkeur voor een werklocatie buiten hun vaste werkplek

1.3 respons

Voor de omnibussenquête 2011 zijn drie niet overlappende steekproeven getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer van 2000 inwoners van 18 jaar en ouder. Deze waren op 25 augustus 2011 allen in Zoetermeer woonachtig en op die datum 18 jaar of ouder.

Voor deze personen geldt bovendien dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een 'bijzonder woongebouw' (zoals verzorgingshuis, gevangenis of gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen.

De respons op de enquête met het onderwerp 'flexibel werken' bedraagt 1270 personen (63,5%). De vragen over dit onderwerp zijn in voldoende mate beantwoord door 1252 personen (62,6%).

1.4 opzet rapport

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten gepresenteerd.

In bijlage 1 staat uitleg over de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid rondom de onderzoeksuitkomsten. In bijlage 2 staat een overzicht van de verdeling van de bevolking, steekproef en respons naar leeftijd en geslacht.

In de derde bijlage worden de vragen die zijn gesteld in het onderzoek over het onderwerp 'flexibel werken' weergegeven.

2

FLEXIBEL WERKEN

2.1 inleiding

Het nieuwe werken is een onderdeel van het programma Kenniseconomie en Innovatie Zoetermeer. Doel van het nieuwe werken binnen het programma is het invoeren van innovatieve ontwikkelingen met name op het gebied van ICT-toepassingen.

Een slimme omarming van het Nieuwe werken kan naast het toepassen van innovatieve ICT-toepassingen ook leiden tot het terugdringen van de leegstand in kantoren door het gebruik van satelliet- of flexkantoren in (de buurt van) de woonplaats van werknemers.

In dit onderzoek wordt gevraagd of de respondenten die buiten Zoetermeer werken de mogelijkheid hebben om hun werk geheel of gedeeltelijk buiten hun vaste werkplek te kunnen verrichten.

2.2 werk en vervoer

Uit het onderzoek komt naar voren dat tweederde van de respondenten (67%) zegt te werken voor één of meer uren per week. Eén op de drie respondenten zegt niet te werken.

Alleen aan degenen die werken (n=839) is een aantal vervolgvragen voorgelegd.

Gemiddeld werken degenen die werken bijna 33 uur per week. Dit varieert van 1 uur tot 140 uur per week.

Van de respondenten verricht 91% werk vanaf een vast werkadres. In totaal heeft 9% geen vast werkadres.

Tabel 1. Aantal en percentage respondenten al of niet op een vast werkadres werkt

Verricht het werk op een vast werkadres?	Aantal	In %
Ja, thuis	31	3,8%
Ja, elders in Zoetermeer	262	32,2%
Ja, Den Haag, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg of Delft	248	30,5%
Ja, elders buiten Zoetermeer	202	24,8%
Nee	71	8,7%
Subtotaal	814	100%
Geen antwoord	25	
Totaal	839	

Alleen aan de respondenten die buiten Zoetermeer op een vast werkadres werken (n= 450) is gevraagd hoe lang hun reistijd is van 'deur tot deur'.

Gemiddeld zijn deze respondenten ruim 37 minuten onderweg om vanuit hun huis op het werk te komen. Dit varieert van 5 minuten tot 3 uur!

Respondenten die naar hun vaste werkadres buiten Zoetermeer reizen gaan hier vooral met de auto naar toe (63% als bestuurder, 2% als passagier). Daarnaast zegt ruim een kwart met het openbaar vervoer te gaan (26%) zoals tabel 2 laat zien.

Tabel 2. Vervoermiddel waarmee men naar het vaste werkadres gaat

** betreft alleen respondenten die buiten Zoetermeer op een vast werkadres werken*

Vervoermiddel naar het vaste werkadres?	Aantal	In %
Met de auto (als bestuurder)	274	62,8%
Met de auto (als passagier)	10	2,3%
Te voet	1	0,2%
Bromfiets e.d.	5	1,1%
Motor	2	0,5%
Openbaar vervoer	115	26,4%
Anders, nl. . .	29	6,7%
Subtotaal	436	100%
Geen antwoord	14	
Totaal	450	

2.3 werk en flexibiliteit

De gemeente Zoetermeer wil graag met wat grotere bedrijven of instellingen in gesprek gaan over het bieden van mogelijkheden aan hun werknemers om dichterbij huis te kunnen werken.

Dit geldt natuurlijk alleen voor medewerkers die niet gebonden zijn aan een vaste werkplek (baliefuncties, onderwijs, gezondheidszorg e.d.)

Aan de respondenten die buiten Zoetermeer werken is gevraagd of ze hun werk alleen op een vaste werkplek kunnen verrichten of dat ze ook geheel of gedeeltelijk elders hun werk (kunnen) verrichten. Hun mening staat los van het feit of hun werkgever van mening is dat hun werk op een vaste werkplek moet worden verricht.

Uit de resultaten blijkt dat 56% zijn/haar werk alleen op een vaste werkplek kan verrichten. De overige 44% (195 respondenten) zou dat ook geheel of gedeeltelijk elders kunnen doen.

Zoals tabel 3 laat zien varieert dit elders kunnen werken van 20% tot meer dan 60% buiten de vaste werkplek.

Tabel 3. Aantal en % respondenten dat aangeeft zijn/haar werk al of niet elders te kunnen verrichten dan op de vaste werkplek

Kunt u uw werk geheel of gedeeltelijk elders verrichten?	Aantal	In %
Nee, alleen maar op een vaste werkplek	246	55,8%
Ja, kan of zou tot 20% van mijn werk elders kunnen verrichten	58	13,2%
Ja, kan of zou 20 tot 40% van mijn werk elders kunnen verrichten	66	15,0%
Ja, kan of zou 40 tot 60% van mijn werk elders kunnen verrichten	34	7,7%
Ja, kan of zou 60% of meer van mijn werk elders kunnen verrichten	37	8,4%
Subtotaal	441	100%
Geen antwoord	9	
Totaal	450	

Tweederde van de respondenten die hun werk geheel of gedeeltelijk elders zouden kunnen verrichten, wil dit werk dan vanuit huis kunnen doen zoals tabel 4 laat zien.

Tabel 4. Gewenste werkplek als men geheel of gedeeltelijk buiten de vaste werkplek wil werken.

Zou u dan geheel of gedeeltelijk thuis willen werken of vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer (bv. een werkplek die aan uw eisen voldoet in een kantoor in Zoetermeer, gehuurd door uw werkgever)?	Aantal	In %
Ja, ik wil dan thuis werken	129	66,5%
Ja, ik wil dan werken vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer	12	6,2%
Ja, een combinatie van thuiswerken en vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer	29	14,9%
Nee, ik wil niet thuis of vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer werken	14	7,2%
Weet niet	10	5,2%
Subtotaal	194	100%
Geen antwoord	1	
Totaal	195	

Alleen aan de respondenten die eventueel vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer willen werken (41 respondenten) is nog een aantal vervolgvragen voorgelegd. Aan hen is gevraagd om uit een lijstje met kantoorlocaties aan te geven waar hun voorkeur naar uitgaat. Eén op de drie respondenten geeft aan een voorkeur voor een kantoorlocatie in het Stadshart te hebben (tabel 5).

Tabel 5. Genoemde kantoorlocatie in Zoetermeer waar de voorkeur van de respondent naar uitgaat als hij/zij geheel of gedeeltelijk buiten zijn/haar vaste werkplek zou kunnen werken

Genoemde kantoorlocatie	Aantal	In %
Een kantoorlocatie in het Stadshart	14	35,9%
Een kantoorlocatie in het kantorengedebied Boerhaavelaan/Afrikaweg/ Bredewater	7	17,9%
Een kantoorlocatie langs de A12 in Rokkeveen	9	23,1%
Een kantoorlocatie elders in Zoetermeer, namelijk * Oosterheem * Industriegebied Seghwaert * Locatie welke per OV bereikbaar is met gratis parkeervoorziening * maakt mij niet uit	4	10,3%
Weet niet	5	12,8%
Subtotaal	39	100%
Geen antwoord	2	
Totaal	41	

De gemeente Zoetermeer wil graag met wat grotere bedrijven of instellingen (minimaal 100 werknemers) in gesprek gaan over het bieden van mogelijkheden aan hun werknemers om dichter bij huis te kunnen werken.

Aan alle respondenten die buiten Zoetermeer werken en aangeven geheel of gedeeltelijk buiten hun vaste werkplek te kunnen werken en aangeven dat ook te willen (170 respondenten) is gevraagd of men bij een bedrijf of instelling werkt met meer dan 100 werknemers.

Driekwart van hen blijkt in een dergelijk groot bedrijf te werken. In de enquête kon men invullen om welk bedrijf het dan gaat. De bijlage met namen van bedrijven is apart aan de opdrachtgever verstrekt.

Tabel 6. Aantal en % respondenten dat in een bedrijf of instelling werkt met meer dan 100 werknemers

Werkt met bij een bedrijf of instelling met meer dan 100 werknemers	Aantal	In %
Ja, namelijk (zie bijlage 4)	124	75,2%
Nee	41	24,8%
Subtotaal	165	100%
Geen antwoord	5	
Totaal	170	

BIJLAGE 1. betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 1.252 respondenten uit de omnibusenquête die vragen hebben ingevuld over 'flexibel werken' of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18 plussers kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van punt- of intervallschattingen.

Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt aangenomen dat dit in de populatie ook 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle 1.252 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeesters van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 27,5% en de 32,5%.
- Stel dat van alle respondenten er 50 gedrag x vertonen. Als van deze 50 personen 60% vrouw is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18 plussers die gedrag x vertonen tussen de 46,4 en 73,6% vrouw is.

Tabel 1. Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%).

Aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1.000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1.100	1,8	2,4	2,7	2,9	3,0
1.252	1,7	2,3	2,6	2,8	2,8

BIJLAGE 2. Populatie, steekproef en respons

In de volgende tabel zijn de Zoetermeerse bevolking, de steekproef en de respons naast elkaar gezet naar de kenmerken leeftijd en geslacht.

Geconcludeerd kan worden dat de drie vergelijkingen enigszins van elkaar afwijken. De verschillen zijn echter niet zo groot dat ze aanleiding geven de uitkomsten door herweging aan te passen.

In totaal hebben 38 respondenten geen leeftijd of geslacht ingevuld en kunnen dus niet worden meegenomen in de responsberekening.

Geslacht en leeftijd	Bevolking	Steekproef	Respons
Man 18 tot 30 jaar	9,9%	9,4%	5,5%
Vrouw 18 tot 30 jaar	9,6%	9,0%	6,3%
Man 30 tot 40 jaar	7,6%	7,9%	6,0%
Vrouw 30 tot 40 jaar	8,0%	8,2%	8,2%
Man 40-50 jaar	9,1%	9,6%	8,4%
Vrouw 40-50 jaar	10,2%	10,5%	12,9%
Man 50 jaar en ouder	21,6%	22,3%	24,6%
Vrouw 50 jaar en ouder	23,8%	23,2%	26,9%
Totaal	100%	100%	100%
Aantal	95.723	2.000	1.214*

* In totaal hebben 38 van de 1252 respondenten hun leeftijd en/of geslacht niet ingevuld

BIJLAGE 3. Selectie van de vragen uit de omnibusenquête 2011 m.b.t. flexibel werken

FLEXIBEL WERKEN

23. **Verricht u momenteel betaald werk?**
(Ook als het maar voor enkele uren per week is of voor een korte periode)
- ☐ 1. ja
☐ 2. nee → ga naar vraag 32
24. **Hoeveel uur per week verricht u gewoonlijk betaald werk?**
..... uur per week
25. **Verricht u dat betaald werk in het algemeen op een 'vast' werkadres?**
- ☐ 1. ja, thuis → ga naar vraag 32
☐ 2. ja, elders in Zoetermeer → ga naar vraag 32
☐ 3. ja, in Den Haag, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg of Delft
☐ 4. ja, elders buiten Zoetermeer
☐ 5. nee → ga naar vraag 32
26. **Hoeveel minuten ongeveer duurt de heenreis naar uw vaste werkadres meestal (van 'deur' tot 'deur')?**
..... minuten
27. **Met welke van de onderstaande vervoermiddelen legt u meestal het grootste deel van de weg naar uw vaste werkadres af?**

LET OP: het 'grootste' deel, dus slechts één hokje aankruisen
- ☐ 1. met de auto (als bestuurder)
☐ 2. met de auto (als passagier)
☐ 3. te voet
☐ 4. met de brom/snorfiets, scooter (tot 50 km/h)
☐ 5. met de motor
☐ 6. met het openbaar vervoer
☐ 7. anders, namelijk:
.....
28. **Heeft u werk dat u alleen op een vaste werkplek kunt verrichten (denk hierbij aan baliefuncties, onderwijs, gezondheidszorg e.d.) of kunt of zou u uw werk ook geheel of gedeeltelijk elders (kunnen) verrichten?**
(dit staat los van het feit of uw werkgever van mening is dat u uw werk op de werkplek moet verrichten)
- ☐ 1. ik kan mijn werk alleen maar op een vaste werkplek verrichten → ga naar vraag 32
☐ 2. ik kan of zou tot 20% van mijn werk ook elders (kunnen) verrichten
☐ 3. ik kan of zou 20 tot 40% van mijn werk ook elders (kunnen) verrichten
☐ 4. ik kan of zou 40 tot 60% van mijn werk ook elders (kunnen) verrichten
☐ 5. ik kan of zou 60% of meer van mijn werk ook elders (kunnen) verrichten

29. Zou u dan geheel of gedeeltelijk thuis willen werken of vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer (bv. een werkplek die aan uw eisen voldoet in een kantoor in Zoetermeer, gehuurd door uw werkgever)?

- ☐ 1. ja, ik wil dan thuis werken → ga naar vraag 31
- ☐ 2. ja, ik wil dan werken vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer
- ☐ 3. ja, ik wil dan werken in een combinatie van thuiswerken en vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer
- ☐ 4. nee, ik wil niet thuis of vanuit een kantoorlocatie in Zoetermeer werken → ga naar vraag 32
- ☐ 5. weet niet → ga naar vraag 32

30. Naar welke kantoorlocatie in Zoetermeer gaat uw voorkeur uit?

LET OP: 'uw voorkeur', dus slechts één hokje aankruisen.

- ☐ 1. een kantoorlocatie in het Stadshart
- ☐ 2. een kantoorlocatie in het kantorengedebied Boerhaavelaan/Afrikaweg/Bredewater
- ☐ 3. een kantoorlocatie langs de A12 in Rokkeveen
- ☐ 4. een kantoorlocatie elders in Zoetermeer, namelijk:
- ☐ 5. weet niet

31. De gemeente Zoetermeer wil graag met wat grotere bedrijven of instellingen (minimaal 100 werknemers) in gesprek gaan over het bieden van mogelijkheden aan hun werknemers om dichter bij huis te kunnen werken.

Werkt u bij een bedrijf of instelling met meer dan 100 werknemers?

- ☐ 1. ja, namelijk bij: (naam van bedrijf noemen - uw anonimiteit wordt gegarandeerd!)
- ☐ 2. nee

